

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

16. Ex Bonaventura de sex alis Seraphin.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

nimia benignitate soluantur, vt sit virga correctionis cum baculo sustentationis, consoletur pu fillos & vinum cum oleo infundat cum Euangelico Samaritano: vt sic siue plectendo siue parcendo Disciplina obseruetur pro personarum qualitate, quia sanat oculum, quod sanat calcaneum & parcus cum veteranis agendum. De loco Capituli & modo carcerationis legenda insignia Opuscula Bonauenturæ de sex alis Seraphicis vtilissima,

CAPVT XVI.

Ex Bonauentura secunda parte Opusculorum de sex alis Seraphin.

MOyses non passim quoslibet de populo docetur cæteris præficere, sed ex omni populo eligere viros gnaros & idoneos, qui iudicent populum omni tempore. Exodi decimo octauo capite. Qui enim suscipit officium, vt alios bonos faciat, oportet vt hanc bonitatis disciplinã prius in se studiosè exercendo didicerit, & ex frequentu vsu in habitum verterit. Vnde Dominus prius legitur fecisse quæ post erat verbo docturus. Actuum 1. cap. Ccepit Iesus facere & docere. Insipientes indigent magistro vt doceantur, quæ ignorant. Hebræorum 5. capite. Indigetis vt vos doceamini, quæ sint elementa exordij sermonum Dei, & vt corripantur, quia peccatum semper trahit

trahit ad deterius, sicuti vna febris præbet sæpè
incentiuum alteri grauiori & vulnus aliquando
generat fistulam, nisi medicorum præcaueatur
solertia. Ita qui labitur in culpam difficulter per
se corrigitur, nisi fortioris auxilio fulciatur, in e-
pistola Iudæ. Hos quidem arguite iudicatos. Ex
sex alis prima ala rectoris animarum est zelus iu-
stitiæ; quia tanto quisque melior est, quanto plus
& purius odit malum. Quanto enim virtus ma-
gis diligitur, tanto magis de eius destructione do-
letur.

Cùm autem quatuor sunt hominum genera in
Ecclesia quos bonos nuncupamus: primi qui ma-
la non faciunt, nec tamen in bonis operibus se
studiosè exercent: secundi sunt meliores, qui ma-
la nulla faciunt, & in bonis operibus se frequen-
ter exercent: tertij adhuc meliores, qui malum
detestantur & fugiunt, & bona quæ possunt stu-
diosè exercent, & cùm omnia fecerint quæ va-
lent, parum adhuc fecisse sese reputant: quarti
sunt optimi qui cum prioribus bonis zelo iusti-
tiæ & virtutum calent, qui non recipiunt conso-
lationem de salutis propriæ profectibus, nisi a-
lios secum trahant ad Deum exemplo Christi.
Hi dolent ob amorem Dei & proximi, & v-
tuntur & accenduntur, cùm vident alios trans-
gredi præcepta Dei. Psalmographus. Nonne
qui oderunt te & cæt. & magis dolent de
grauioribus transgressionibus quam de leuio-
ribus; qui vt est Romanorum secundo capite:

Ll 4

Nonne

Nomen Dei per vos blasphematur inter gentes.

Verus igitur iustitiæ zelator primò cauet, ne malū aliquod faciat vel doceat; 2. ne concedat malū quacunque importunitate emollitus, tertio ne faueat vel diligit fieri, etiamsi eo absente vel irrequisito fiat; quartò ne dissimulet & taceat quasi nesciens, cum ad eum pertineat arguere & deterere ne amplius audeant attentare; quintò, ne inultum esse patiatur, quia hoc boni procreat peccati castigatio, ne amplius peccetur. Ioannes: lam noli amplius peccare, ne tibi quid deterius contingat. Item purgatur à peccato, ne à Deo postea durius puniatur. Prouerbiorum cap. 23. Tu virga percuties illum, & animam eius ab inferno liberabis. item quia per hoc alij erudiuntur, vt caueant peccare & similia perpetrare. Prouerbior. c. Pestilente flagellato sapientior erit paruulus, id est, tenellus. Item Prælati Vicarius superni iudicis liberat animam suam à peccato negligentia officium suum sic implendo, quod quia Heli sacerdos non fecit mortis sententiam cum filijs peccantibus excepit. 1. Regum quarto. In hoc enim differunt laudabiles religiones à iam dilapsis, non quod nullus peccans in laudabilibus reperiatur, sed quod nullus impunè peccare sinatur, & peccandi aditus studiosè præcludantur, & incorrigibiles & alios inficientes eliminentur, & boni foueantur & diligantur, vt perseuerent & in melius semper proficiant. Nam cum in Angelorum conuētū ante confirmationē, & in ordine Apostolorum sub magisterio Christi reperta sit
prau-

prauitas, quis ordo bonorum in terra sibi audeat arrogare hanc prærogatiuam, quod in eo non sit peccatum. Ioannes 13. Vos estis mundi sed non omnes. Bonis enim expedit, quamdiu sunt hic in statu merendi aliquos malos secum habere, qui eis sint maioris meriti occasio, quibus compatiatur in malis suis contra quos zelus eorum inardescat quos corrigere laborent, quibus similes fieri pertimescant, qui eis sint tentationis materia, à quibus etiam persecutiones sustineant, ex quorum consideratione confusi humilietur, quia tales non sunt, admoneantur gratiarum actiones ei referre qui eos custodit ne tales efficiantur. Si autem desset bonis talium virtutum occasiones, merita ipsorum tanto etiam fierent minora. ad Galatas 6. ca. Quæ enim seminauerit homo hæc & metet; Nec tantum diligendi sunt mali, seu fouendi sed tolerandi maxime, quorum occulta sunt mala & alios non inficiunt, & est spes de correctione ipsorum. Vbi vero ista defecerint, ibi sine detrimento graui non possunt sustineri, & ideo eliminandi sunt, ne putetur eorum prauitas bonis placere. Interim etiam dum toleramus puniendi sunt stimulis admonitionum, correptionum, confusionum, castigationum, vngendi etiam fomentis exhortationum, consolationum, orationum & promissionum, si forte conualescant de infirmitate & fortes fiant. Præcludenda est eis via peccandi & tentationis aditus obstruendi, quod etiam bonis expedit, ne oportunitas mali faciat eos deteriores. Prælati enim Dei Vicarius cui data est potestas à Domino super familiam

suam, & cui debent subdici ea de causa vice Dei obedire si non corrigit delinquentes, si permittit sub se vitia crescere & consuetudines malas oriri & iam exortas roborari & dilatarari si videt regulares obseruantias dilabi & trāsgressiones multiplicari, & pro posse non obuiat tam presentibus malis, quam imminentibus triplicem, Deo reddet rationem. Primò pro sua negligentia, quia non fecit, ad quod ex officio tenebatur. Sapientia sextò cap. Cùm essetis ministri regni illius non rectè iudicastis, nec custodistis legem iustitiæ, neque secundum voluntatem eius ambulastis, horrendè & citò apparebit vobis, quoniam iudicium durissimum in his qui præsumunt, fiet. Secundo quia omnia peccata subditorum, quæ debuerat & potuerat correxisse & præcauisse imputantur ei Ezechielis trigésimo tertio. Si non fueris loquutus, vt custodiat se impius à via sua, ipse in impietate sua morietur, sanguinem autem eius de manu tua requiram. Tertio per abusionem honoris & protestatus sibi collata, quæ ad propriam gloriam & commodum retorfit & non ad quod data est ei Matth. vigésimo quinto. Tollite ab eo talentum & seruum inutilem eijcite in tenebras exteriores, ibi erit fletus & stridor dentium.

Circa lapsorum correctionem discretio Prælati simul vigere debet, hic est ordo secundus, tres gemmas continens, quia triplex continentia ad hoc necessaria est, sicuti sunt tria genera delinquentium. Quidam enim cùm deliquerunt, mox autem intus moti à Spiritu aut foris correpti ab homi-

homine, ad poenitentiae remedium confugiunt. his cum clementiae fomentis medicus spiritualis remedia satisfactionis debet adhibere sic, quibus satisfaciant Deo de offensis & proximo de scandalo, ut coeteri peccare magis timeant & tamen propter leuitatem remedij ipsos non poeniteat se poenitentiae submisisse. Galat. c. sexto. Si praecipuus fuerit homo aliquo delicto, vos qui estis spirituales medici, scilicet, huiusmodi instruire in spiritu lenitatis considerans temetipsum, &c. talem ei satisfactionem imponite, per quam cognoscat pondus reatus sui ita tantum clementer, sicuti tibi velles alium compati si in simili peccato offenderes & haec est gemma. secundi ordinis discretio talis. Alij cum delinquant, tegunt, palliant, defendunt, virus intus latent.

Et licet Rector ex certis indicijs deprehendat ibi saniam putridam esse collectam, tamen non ita exterius erumpet, nec per euidentis testimonium, nec per voluntariam confessionem, quod possit oportuno ferro aperta confessionis secare. Si corripit, non proficit, & magis videtur vitiolorum diffamator, quam viciolorum corrector, sed monetur & dissimulat, vritur & anxietur tam pro anima fratris, quam pro se, quia non corrigit delinquentem.

Cum ergo aliud congrue non possit facere, oportet dissimulet, patientiam suam exercent, & quod arguendo non valet, hoc orando obtinere laboret, ut aut Deus citius demum corrigat, aut
latent-

latentem eius maliciam detegat vt aliquod remedium apponat. Sicuti dominus Iudam proditorem diu tolerauit tacite, quod eum aperte, non corripuit, donec eius iniquitas a deo creuit, quod per se patenter erupit. Quæ quamdiu latuit, licet in se letaliter ægrotaret, tantum alijs non nocuit, & ideo irreprehensibiliter potuit tacite tolerari. Matthæi 23. ca. Sinite vtique zizania cum tritico crescere vsque ad tempus messis Apocalypsis vltimo. Qui in sordib. est fordescat adhuc. Debet tamen talibus, vbi potest, cautè cauere ab occasione peccandi, & in communi moneri debent vt recipiscant. Matthæi 26. Væ homini illi, per quem filius hominis tradetur. Sed cum ad tã singulare facinus non potuisset Iudas subito proruisse, nisi diu paulatim semper in deterius prolapsus, apparet eum à domino in malo statu diu occulte toleratum. ego tacens quasi non videns. Talis ergo dissimulatio in corde Rectoris multa discretione indiget, vt in neutro à iusto deuiet, & hæc est gemma secundi ordinis secunda in pectore sacerdotis. Tertij offendunt grauiter aperte, & non recipiunt debitam correctionem, vel fide recipiunt, quia non emendantur & alij ex ijs fiunt deteriores vel scandalizantur de ipsis, vel imitari eos incipiunt, si vident eos impunè peccare, volentes sibi parci sicuti illis parcitur. Vbi cunq; ergo quatuor illa conueniunt scilicet grauiter aperte peccare, & non esse spem correctionis propter obstinationem seu inueteratam malam consuetudinem, & alios infici per eius exemplū vel scandalizari, quia talia tolerantur, quid restat, nisi

nisi vt ouis morbida abijciatur, & membrum putridum præscindatur, ne sana inde inficiantur & corrumpantur Matthæi 6. Omnis arbor quæ non fructum bonum excindetur. ad Gal. 5. Vltimam abscindatur, qui vos conturbat Corinthi 6. Auferre malum ex vobismetipsis. Numerorum 5. c. Præcipe filijs Israel vt eijciant è castris omnem leprosum, & qui semine fluit pollutusque est super mortuo, ne contaminent ea, cū habitauerint vobiscum. Ad ista tamen non debet impetu ferri, sed maturo consilio prudentum & spiritum Dei & donum consilij habentium. Omnia cum consilio fac & post factum non pœnitebis, Matthæi 18. Qui scandalizauerit vnum ex pusillis illis, qui in me credunt, expedit illi vt suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur, in profundum maris, hoc est cuius vita in habitu religionis magis scandalizat simplices quam ædificet, expedit vt foris missus solus damnetur quam vt per eum sacra religio contaminetur.

CAPVT XVII.

Ex Roseto Spiritualium exercitiorum Abbatis Ioannis Monburni in Eruditorio exercitiorum Titulo 2. Alphabeto 8. §. 5. De causis excidij obseruantie regularis.

TRithemius Abbas Spanheimensis duodecim tales causas attingit quas sequentibus versibus memoriæ causa breuiter comprehendit Abbas Monburnus, qui sic sonant. Hæ tibi collapsæ
sint